

Inatsisartunut ilaasortaq Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqtigiit

§ 37 naapertorlugu innarluutilinnut tunngasuni pissutsit pillugit apeqqummut nr. 002-mut akissut

22. januar 2015
Suliap nr. 2015-109760
All. Nr. 1831258

Asasara Aaja Chemnitz Larsen

Innarluutilinnut tunngasuni pissutsit qitiusut arlaqartut pillugit apeqqutinnut qujanaq.

Naalakkersuisut innarluutilinnut politikkianni nalilimmik pineqarnissaq akuliusimatitaanerlu qitiutinneqarput. Innuttaasut innarluutillit pisinnagartaasutut isumaqarfigaagut. Taamaattumik politikki tanaartaraa innuttaasut innarluutillit inuiaqatigiinni nalinginnaasuni akuliusimanissaat. Naalakkersuineri anguniakkatta qitiutinnaasa aalajangiusimanissaannut tassunga tunngatillugu Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaa qitiusumik sakkussaavoq.

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nаноq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqutivit akissutaat tulliuuttuni allassimapput.

1. Meeqqat qanoq amerlatigisut innarluutillit pillugit Inatsisartut peqqussutaata ataani sullinneqarpat?

Meeqqat inuusuttullu 18 inorlugit ukiullit 2014-imi 'Inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaannut' ilanngunneqartut amerlassusii takussutissani allassimapput.

Kommuni	18 inorlugit ukiullit ilanngunneqartut	Nukappiaqqat	Niviarsiaqqat	Katillugit procentii
Kujalleq	25	17	8	12
Sermersooq	68	46	22	32
Qeqqata	20	13	7	10
Qaasuitsup	97	70	27	46
Katillugit	210	146	64	100

Issuagaq: Winformatik (kommunit sullissineri qarasaasiatigut atortuat)

2. Qanoq ittunik ikiorsiissutissinneqarnikuuppat?

Meeqqanut innarluutilinnut ikiorsiissutit aallaavigisarpaat 1) meeqqap piginnaasaanik naliliineq aamma 2) meeqqap unamminartitaanut iluaqutaanerpaasussatut ikiorsiissutissani naliliineq.

Meeqqanut annertuumik innarluutilinnut ikiorsiissutit 'Inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 31. maj 2010-meersoq' malillugu tunniunneqartarput. Peqqussummi § 7 naapertorlugu kommunalbestyrelsen aalajangissavaa, kommuni sunik ikiorsiissuteqarsinnaanersoq. Ikiorsiissutinut assersuutigalugu ilanngunneqarsinnaapput:

- Atortutigut iluaqtissat.
- Inunnik tapersersorti

- Angajoqqaanik imaluunniit allat, meeqqamik isumaginnittumik oqilisaanerit.
- Angajoqqaanik Ilaqutaasunik qanigisat allanillu, taamaaliornikkut meeqqap ulluinnarni atugaanik oqilisaasinnaasunik pikkorissaanerit, ilinniartitsinerit il.il.
- Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmiinneq; sapinngisamik Kalaallit Nunaanni.
- Atuarnerup kingorna iliuusissanut pilersaarusiorneq.

Innuttaasoq suleqatigalugu ikiorsiissuteqartoqartarpoq. Meeqqat inuusuttullu 18-init inorlugit ukiullit pillugit angajoqqaatut oqartussaaitaasoq akuersissuteqartuussaaq. 'Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartuit peqqussutaat' malillugu ikiorsiissutit pinngitsaaliissutaasinnaapput, takussutissinneqarsinnaappat angajoqqaatut oqartussaasup tungaanit suleqataanninneq meeqqap timimigut tarnimigullu peqqissusia ulorianartorsiorititsisoq.

3. Qanoq ililluni qulakkeerniarneqarpa Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaata eqquutsinneqarnissaa?

Naalagaaffeqatigiit 2014-imi septembarimi Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit ataatsimiititaliarsuaannit soraarummertinneqarput. Kalaallit Nunaat piffissanut aalajangersimasunut nalunaarusiortarpoq aammalu danskit aallartitaanni sinniisoqarluni. Naalakkersuisut misilitsinnerminni imminnut pisussaaffilerput innarluutilinnut tunngasuni nuna tamakkerlugu iliuuserisassat pilersaarusiussallugit, tassani kalaallit inatsisaat aammalu innarluutillit pillugit isumaqatigiissutit imminnut naleqqussarnissaat ilanngunneqassalluni, taamatullu iliuusissanut pilersaarut innersuussissalluni, isumaqatigiissutit malinneqarnissaat suliatigut qanoq qulakkeerneqassasut.

Naalakkersuisut imminnut pisussaaffilerput nalunaarutigissallugu, ilassutitut isumaqatigiissut Kalaallit Nunaat ilanngunneqartussatut kissaatiginerlugu. Ilassutitut Isumaqatigiissut periarfissiivoq, inuit namminneq imaluunniit eqimattakkarlugit isumaqatigiissutit unioqquatinneqarnerinik oqaatigineqartut ataatsimiititaliarsuarmut naammagittaalliutigissallugit. Ilassutitut Isumaqatigiissutip akuerineqarnerata aamma malitsigissavaa, Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutillit pillugit ataatsimiititaliarsuaat nammineerluni Kalaallit Nunaat isumaqatigiissummik malinninneranik misissuinissamik periarfissaqarneq.

Kalaallit Nunaat aamma immiinnut pisussaaffilerpoq isumaqatigiissutini artikel 33 imm. 1 naapertorlugu naalakkersuisoqarfiit akimorlugit atassuteqarfissaq pilersissallugu, taassuma aalajangersarpaa, isumaqatigiissutinik akuersissuteqarnermut atatillugu Qitiusumik Allatoqarfimmi atassuteqartarfik aammalu suliasaqarfik kiffaangisusillik, isumaqatigiissutit naammassiniarnerata siuarsarnissaanik, illersornissaanik nakkutiginnissaanillu siunertaqartut pilersissallugit.

4. Piffissamik killiliussisoqarnikuua qanoq ilinikkut naatsorsuutigisinnaaneripput Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaata eqquutsinneqarnissaa pillugu periusissamik pilersaarummik takunissarput?

Immikkoortoq 3 malillugu isumaqatigiissutit malinnissaannut iliuusissat pilersaarutaat Inatsisartut 2016-imi upernaakkut ataatsimiinnerini saqqummiutissallugu Naalakkersuisut siunniuppaat.

5. Inuusuttut innarluutillit ilinniakkamik suliffissamilluunniit ingerlataqalersinnaanerat pillugu immikkut suliniutissanik pilersarusiortoqarsimanerluni, suliffissaqarneq pillugu annertusisamik suliniuteqarnermut atatillugu?

Ilinniarnissamik piareersimanermit tunngavissaq meeqqat atuarfiata pilersissavaa meeqqallu atuartuusussat, meeqqat annertuumik innarluutillit ilanngullugit, atuartinnissaat pisussaaffigalugu. Sanaartornermi malittarisassat atuuttut naapertorlugit inuit innarluutillit aqutissaqarluartinneqassapput, taamatullu innarluutilinnik inunnik tapersersorteqarnissaat, immikkut ittumik ilinniartitsinermi atortut, iluaqusersuutit, atortut, angallasserit tusilartunullu nutserisut il.il. ilanngullugit.

Meeqqap annertuumik innarluutillip meeqqat atuarfiat naammassippagu, 'Inunnut annertuumik innarluutilli ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat' naapertorlugu ilaatigut ilinniaqqinnissaq siunertaralugu kommunalbestyrelsi iliuusissanut pilersarusiorsinnaavoq.

Suliffissaaleqinermit immikkut ittumik suliniuteqarnermi inuusuttut innarluutillit pillugit immikkut suliniutissanik pilersaaruteqartoqanngilaq. Piareersarfiup ataani sammisat pioreersut annertusineri, taamaalillutillu inuusuttut tiguneqartartut ilinniarfinnullu suliffeqarfinnulluunniit ingerlaqqittartut amerleriarneri suliffissaaleqinermit immikkut ittumik suliniutit akilissavaat.

Ilinniarfinni sammisassanilu imaluunniit suliffeqarfinni suliffinni sammisassanik, inuusuttunik innarluutilinnik akuliutitsisunik kommuninit katiterisinnaapput.

6. Qanoq iliornikkut klassini immikkut ittuni annertuumik innarluutilinnik meerartalinni atuartitsineq pitsaangorsarniarneqarpa?

Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermit, Ilisimatusarnermit Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup makku ilisimatitsissutigai:

Nuna tamakkerlugu ilinniartitsisunik tapiliullugu immikkut ilinniartitseriaanermik ilniarsimasunik, atuartunik immikkut pisariaqartitsisunik ilinniartitsisinnaasunik amigaateqarneq Naalackersuisut ilisimavaat. Ukiumi atuarfiusumi 2013-2014-imi atuartunik immikkut pisariaqartitsisunik ilinniartitsisunit katillugit 262-init taamaallaat ilinniartitsisut 23 tapiliullugu immikkut atuartitsinermit ilniarsimasut meeqqat atuarfianni annertuumik immikkut ilinniartitsineq isumagisaraat.

Naalackersuisut isumaqarput immikkut ittumik ilinniartitsinermit tunngasut qitiutinnissaat pisariaqartinneqartoq. Ukiumi atuarfiusumi 2014/2015-imi immikkut ittumik ilinniartitsineq Ilinniarfissuarmi nammineq ilinniagassatut toqqagassatut pilersinneqarpoq. Meeqqat, Meeqqat atuarfianni nalinginnaasumik atuartitsinermit imaalialaannaq iluaquserneqarsinnaanngitsut eqqarsaatigalugit, atuarfimmi immikkut atuartitsinermit suliasat siammasissut ilinniartumit isumagisinnaalersinnissaat, ilinniagassat tunaartaraat.

Immikkut ittumik ilinniartitsinermit diplomisilluni ukiumi marlunni ilinniarnertuutut ilinniarneq Ilinniarfissuup aamma pilersinnialeruttorpaa.

Meeqqat atuarfianni immikkut ittumik atuartitaaneq aammalu immikkut ittumik ilinniartitsinermit ikiorsineq pillugit nalunaarutissatut missingiut Naalackersuisoqarfiup tusarnutigaa. Tassunga tunngasuni atugassarititaasut pitsaanerusut qulakkeernissaat nalunaarutip siunertaraa.

**7. Pilersaarutaava inatsisinik ullutsinnut naleqqussaasoqarnissaa,
taamaaliornikkut inuit innarluutillit amerlanerusunik
neqeroorfigineqarsinnaanissat qulakkeerniarlugu?**

Innarluutilinnut tunngasunut inatsisissatut siunnersuut, innut innarluutilinnut
pisinnaatitaaffit pillugit isumaqatigiissutini aalajangersakkat Kalaallit Nunaanni
malinneqarnissaannik qulakkeerinnittussa qinersivimmi matumani
saqqummiutissallugu, Naalakkersuisut pilersaarutigaat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen